

Sag C-35/96

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Den Italienske Republik

»Traktatbrudssøgsmål — aftale — fastsættelse af tariffer —
toldklarerere — lovgivning, der forstærker aftalens virkninger«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat G. Cosmas fremsat den 12. februar 1998	3855
Domstolens dom (Femte Afdeling) af 18. juni 1998	3886

Sammendrag af dom

- 1. Traktatbrudssøgsmål — Kommissionens anlæg af to forskellige sager, hvis genstand er de samme faktiske omstændigheder, men som er baseret på forskellige fællesskabsretlige bestemmelser — tilsidesættelse af retten til kontradiktion — foreligger ikke (EF-traktaten, art. 155 og 169)*
- 2. Konkurrence — fællesskabsregler — virksomhed — begreb — toldklarerere — omfattet (EF-traktaten, art. 85 og 86)*

3. *Konkurrence — aftaler — aftaler mellem virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder — national faglig organisations fastsættelse af en ensartet tarif, som er bindende for toldklarererne*
(EF-traktaten, art. 85)
4. *Konkurrence — aftaler — konkurrencebegrænsning — påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater — en national faglig organisations fastsættelse af en ensartet tarif, som er bindende for alle toldklarerere*
(EF-traktaten, art. 85)
5. *Konkurrence — fællesskabsregler — medlemsstaternes forpligtelser — bestemmelser med det formål at forstærke virkningerne af allerede bestående aftaler — begreb — lovgivning, der pålægger en faglig organisation at træffe en beslutning inden for en sammenslutning af virksomheder, som består i at fastsætte en bindende tarif for alle toldklarerere*
(EF-traktaten, art. 5 og 85)

1. I betragtning af den generelle opbygning af bestemmelserne om traktatbrud kan den omstændighed, at en medlemsstat skal forsvare sig i to forskellige sager, hvis genstand er de samme faktiske omstændigheder, men som er baseret på forskellige bestemmelser, ikke i sig selv være en tilsidesættelse af retten til kontradiktion.

2. Virksomhed som toldklarerer henhører under begrebet virksomhed med henblik på anvendelsen af de fælles konkurrenceregler, da dette begreb inden for konkurrenceretten, uanset deres retlige status og deres finansieringsmåde omfatter enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, navnlig virksomhed, der består i at udbyde varer og tjenesteydelser på et givet marked.

Den omstændighed, at virksomhed som toldklarerer er intellektuel, kræver autorisation og kan udøves, uden at der foreligger materielle, immaterielle og menneskelige elementer, kan ikke udelukke den fra anvendelsesområdet for traktatens artikel 85 og 86, da den er af økonomisk karakter. Toldklarerere tilbyder nemlig mod vederlag tjenesteydelser, der består i at udføre toldformaliteter, navnlig med hensyn til indførsel, udførsel og transit af varer, samt andre komplementære tjenesteydelser som f.eks. tjenesteydelser på det monetære, handelsmæssige samt skatte- og afgiftsmæssige område, og de bærer de økonomiske risici, der er forbundet med denne virksomhed, og i tilfælde af uligevægt mellem udgifter og indtægter skal toldklarereren selv bære underskuddet.

3. Når en faglig organisation, der består af fagets repræsentanter, fastsætter en bin-

dende tarif for alle toldklarerere, handler den som en sammenslutning af virksomheder som omhandlet i traktatens artikel 85, stk. 1, når disse repræsentanter i henhold til national ret ikke kan betegnes som uafhængige sagkyndige, og når de ikke af loven er forpligtet til at fastsætte tariffene under hensyntagen til ikke blot virksomhedernes eller sammenslutningerne af virksomheders interesser i den sektor, som har udpeget dem, men også offentlige interesser og interesserne hos virksomheder i andre sektorer eller brugere af de pågældende tjenesteydelser.

Herved er den omstændighed, at den pågældende faglige organisation har offentligretlig status, ikke til hinder for anvendelse af traktatens artikel 85, som efter sin ordlyd finder anvendelse på aftaler mellem virksomheder og på vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder. Den retlige ramme, inden for hvilken sådanne aftaler indgås og sådanne vedtagelser træffes, samt den retlige betegnelse, som de forskellige nationale retsordener giver denne ramme, er uden betydning for spørgsmålet, om de fælles konkurrenceregler, og navnlig traktatens artikel 85, kan finde anvendelse.

maksimums- og minimumspriser, som kan afkræves kunderne, fastsætter forskellige trin alt efter værdien eller vægten af den vare, der skal fortoldes, eller for den specielle varetype eller tjenesteydelsens type, og er bindende, således at en toldklarerer ikke kan fravige den på eget initiativ.

Sådanne vedtagelser kan påvirke samhandelen inden for Fællesskabet, når tariffen, som strækker sig over en medlemsstats hele område, ifølge selve sin natur bevirker en styrkelse af opdelingen i nationale markeder, hvorved den hæmmer den med traktaten tilstræbte økonomiske sammenvoksning. Denne indflydelse er så meget mere mærkbar, som forskellige typer transaktioner for indførsel og udførsel af varer inden for Fællesskabet samt transaktioner foretaget mellem EF-crhvervsdrivende kræver opfyldelse af toldformaliteter og følgelig nødvendiggør medvirken fra en selvstændig toldklarerer, der er opført i registret.

4. Beslutninger, hvorved en faglig organisation fastsætter en ensartet og bindende tarif for alle toldklarerere, begrænser konkurrencen i den betydning, der forudsættes i traktatens artikel 85, når tariffen direkte fastsætter priserne for toldklarerernes tjenesteydelser, og hver særskilt type ekspeditioner bestemmer de
5. Selv om traktatens artikel 85 i sig selv udelukkende vedrører virksomheders adfærd og ikke omfatter love eller administrative bestemmelser, som er fastsat af medlemsstaterne, pålægger denne artikel imidlertid, sammenholdt med artikel 5, medlemsstaterne ikke ved lov eller administrative bestemmelser at indføre eller opretholde foranstaltninger, som kan

ophæve den tilsigtede virkning af de for virksomhederne gældende konkurrence-regler. Dette er navnlig tilfældet, når en medlemsstat enten foreskriver eller fremmer indgåelse af aftaler i strid med artikel 85 eller forstærker sådanne aftalers virkninger, eller berøver sine egne bestemmelser deres statslige karakter ved til private erhvervsdrivende at uddelegere ansvaret for at træffe beslutninger om økonomisk intervention.

En medlemsstat tilsidesætter således de forpligtelser, der påhviler den i henhold til traktatens artikel 5 og 85, når den indfører og opretholder en lov, der, ved at tildele en faglig organisation beslutningskompetence hertil, pålægger den at bringe en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder i stand, som er i strid med traktatens artikel 85, og som består i at fastsætte en tarif, der er bindende for alle toldklarere.